

8.2.3 Het document groeipad AN – uitgebreide doelenlijst

UITGEBREIDE DOELENLIJST

De doelen uit de ankerdoelenlijst zijn hier in het rood weergegeven.

MONDELINGE TAALVAARDIGHEID

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.1.1		OVERKOEPELENDE ATTITUDES MONDELINGE TAALVAARDIGHEID												
1.1.1.1	OD 2.11	Bereid zijn zo veel mogelijk Standaardnederlands te hanteren, ondersteund door volwassenen.	X	X	x	X	+	+	+	+	+	+	+	+
1.1.1.3	OD 1.6 ET 4.8*	Bereid zijn om te luisteren en te spreken en zich in te leven in de boodschap.	X	X	x	X	X	+	+	+	+	+	+	+
1.1.1.4	OD 2.13 ET 4.8*	Plezier beleven aan luisteren en spreken.	X	X	x	X	X	+	+	+	+	+	+	+
1.1.1.5	ET 4.8* TBS OD 5.5 TBS ET 6.1*	Bereid zijn na te denken en te reflecteren over het eigen luister- en spreekgedrag.	X	X		X	X	+	+	+	+	+	+	+
1.1.1.7	ET 4.8*	Bereid zijn om spontaan te spreken.	X	X		x	X	X	+	+	+	+	+	+
1.1.1.8	ET 4.8*	Bereid zijn de luister- en spreekconventies na te leven.	X	X		x	X	X	+	+	+	+	+	+
1.1.1.10	ET 7.1*	Bereid zijn het eigen mondelinge taalgebruik aan te passen aan de situatie (bv. verschil in aanspreken van een vriend, leerkracht of directeur)	X	X			x	x	X	X	+	+	+	+
1.1.1.11	ET 4.8* ET 2.9*	Zich voldoende kritisch en weerbaar opstellen bij het luisteren en spreken met bekende en onbekende volwassenen (bv. de weg durven vragen aan een onbekende)	X	X	x	x	X	X	+	+				

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO								
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6			
	ET 2.10*														
1.1.1 12	TBS ET 6.2* ET 7.1*	Bereid zijn om te reflecteren op het mondelinge taalgebruik uit de eigen of een andere cultuur.	x	X	x	x	x	X	X	X					
1.1.2		LUISTEREN													
		<i>Luistervaardigheden</i>													
		Technisch luisteren													
1.1.2 1	LO OD 1.39	Geluiden en signalen uit de omgeving opmerken en benoemen.	X	X	X	X									
1.1.2 3	MV OD 2.1	Duur en toonhoogte van geluiden bepalen en onderscheiden.	X	X	X	X									
1.1.2 4	MV OD 2.1	Geluiden vergelijken en rubriceren.	X	X	X	X									
Lezen 1.2.2. 32	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Verschillende klanken van elkaar onderscheiden.	X	X		X	X								
Lezen 1.2.2. 33	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Klanken in woorden onderscheiden.	X	X		X	X								
Lezen 1.2.2. 34	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Klanken in woorden in de juiste volgorde onderscheiden.	X	X		X	X								
Lezen 1.2.2. 35	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Afzonderlijke klanken tot een woord samenvoegen.	X	X		X	X								
Lezen 1.2.2. 1.1.2 40	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Reflecteren op de plaats van klanken in woorden: • Begin-, midden- en eindklank.	X	X		x	X	+							
AN 1	***	Een onderscheid maken tussen lange en korte klanken	X	X											
AN 2	***	Betekenisonderscheidende klanken in woorden onderscheiden. (bv. /bom/ en /dom/, /vis/ en /vies/)	X	X											
		Begrijpend luisteren													
		Begrijpend luisteren algemeen													

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.1.2 10	ET 7.1* TBS ET 6.4 TBS ET 6.7	Reflecteren op de standaardtaal Nederlands en andere taalvariëteiten.	x	X		x	X	X	+	+				
1.1.2 11	ET 7.1* TBS ET 6.4	Vreemde talen en Nederlands onderscheiden en erover reflecteren.	x	X		x	X	X	+	+				
1.1.2 13	TBS ET 6.5	Reflecteren op woordbetekenissen in concrete luistersituaties.	X	X		x	x	x	X	X	+	+		
		Luisteren naar prescriptieve teksten												
Fr 5.2	ET 2	De elementaire gedachtegang volgen.	X	X										
1.1.2 20	OD 1.4	Voor hen bestemde enkelvoudige instructies begrijpen en uitvoeren.	X	X	X	+								
1.1.2 21	OD 1.4	Voor hen bestemde meervoudige instructies begrijpen en uitvoeren.	X	X	x	X	+							
1.1.2 22	OD 1.4 ET 1.5	Voor hen bestemde instructies waarbij hen gevraagd wordt mondeling te handelen, begrijpen en uitvoeren.	X	X		X	X	X	+					
1.1.2 23	ET 1.5	Eenvoudige instructies bij opdrachten die opgebouwd zijn uit ten hoogste twee duidelijk onderscheiden stappen, begrijpen en uitvoeren.	X	X		x	X	X	+	+				
		Luisteren naar narratieve en artistiek-literaire teksten												
FR 5.1	ET 1	De hoofdgedachte achterhalen.	x	X										
1.1.2 27	OD 1.5 OD 1.3 ET 1.2 ET 1.7 ET 5.1	Op hun leeftijd afgestemde gesproken verhalen: <ul style="list-style-type: none"> de essentie van het verhaal begrijpen; de verhaallijn volgen en begrijpen; de verhaallijn vrij letterlijk reconstrueren; 	x	X		x	X	X	+	+				

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
	ET 5.2 ET 5.3 ET 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • persoonlijke gevoelens en meningen over het verhaal weergeven; • werkelijkheid en fantasie onderscheiden; • verhaalgegevens op juistheid beoordelen. 												
1.1.2 28	OD 1.2 ET 1.3	Eenvoudige vragen over narratieve en artistiek-literaire teksten begrijpen.	x	X	x	X	X	X	+					
1.1.2 29	ET 1.2 ET 1.7 ET 5.1 ET 5.2 ET 5.3 ET 5.4	Op hun leeftijd afgestemde gesproken verhalen: <ul style="list-style-type: none"> • voorspellen waarover het verhaal gaat; • de afloop van het verhaal voorspellen. 	x	X										
		Luisteren naar informatieve teksten												
1.1.2.32	OD 1.1	Informatieve mededelingen i.v.m. het klasgebeuren begrijpen.	X	X	x	X	+							
1.1.2 34	ET 1.1	Informatieve mededelingen i.v.m. het brede schoolgebeuren begrijpen.	X	X		x	X	X	+	+				
FR 5.3	ET 3	De gevraagde informatie selecteren.	x	x										
		<i>Luisterstrategieën</i>												
Fr 5.4	ET 4	De leerlingen passen indien nodig de volgende strategieën toe: <ul style="list-style-type: none"> • niet te vlug opgeven ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen; • het luisterdoel bepalen; • gebruikmaken van ondersteunend visueel en auditief materiaal; • hypothesen vormen over de inhoud van de tekst; • de vermoedelijke betekenis van transparante woorden afleiden; • de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context. 	x	X										
1.1.3		SPREKEN												

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
		<i>Spreekvaardigheden</i>												
		Technisch spreken												
FR 5.10	ET 10	Vooraf beluisterde woorden en zinnen nazeggen.	X	X										
AN 3	***	Afzonderlijke klanken nazeggen.	X	X										
Lezen 1.2.2. 29	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Woorden in klankgroepen verdelen.	X	X		X	X							
Lezen 1.2.2. 30	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Klankgroepen verbinden tot woorden.	X	X		X	X							
AN 4	***	Een onderscheid maken tussen lange en korte klanken.	X	X										
AN 5	***	Betekenisonderscheidende klanken in woorden onderscheiden. (bv. /bom/ en /dom/, /vis/ en /vies/)	X	X										
1.1.3 1	TBS ET 6.4	Correct spreken door juist woordgebruik, juiste woordvorming en juiste zinsopbouw.	x	X		x	X	X	X	X	X	X	X	X
1.1.3 2	TBS ET 6.4	Verstaanbaar, vlot en begrijpelijk spreken.	X	X		x	X	X	X	X	X	X	X	X
1.1.3 3	TBS ET 6.4	Spreken met verzorgde intonatie.	x	X			X	X	+	+	+	+	+	+
1.1.3 4	TBS ET 6.4	Spreken met verzorgde articulatie.	X	X			x	x	X	X	+	+	+	+
Fr 5.11	ET 11	Vooraf beluisterde en/of gelezen informatieve, prescriptieve, narratieve en artistiek-literaire teksten luidop lezen.	x	X										
		Communicatief spreken												
		Communicatief spreken algemeen												
Fr 5.24	ET 24 TBS OD 5.5	(Onder aansturing van de leerkracht) reflecteren over taal en taalgebruik binnen taalgebruikssituaties om hun functionele en ondersteunende kennis uit te breiden.	x	X										
1.1.3 10	TBS ET 6.5	Reflecteren op woordbetekenissen in concrete spreeksituaties.	X	X		x	x	x	X	X	+	+	+	+
FR 5.23B	ET 23B	Bij het spreken de volgende grammaticale elementen functioneel kunnen inzetten: <ul style="list-style-type: none"> aanwijzende voornaamwoorden (<i>deze, die, dit, dat</i>) bezittelijke voornaamwoorden 	x	X										

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
		<ul style="list-style-type: none"> • zelfstandige naamwoorden • lidwoorden • voorzetsels • bepaalde en onbepaalde voornaamwoorden (bv. <i>alles, iedereen</i>) • antecedent (bv. <i>De jongens lopen op straat. Ze lopen op straat.</i>) • ontkenning (<i>niet, geen</i>) • 'er' <ul style="list-style-type: none"> - tel-er: Ik heb 'er' drie. - plaats-er: Ik ben 'er'. - spring-er: Ik zet de hoed 'er'op. 												
Beraden														
1.1.3 17	OD 2.8	Correct vraagzinnen formuleren.	x	X	x	X	+							
1.1.3 18	OD 2.9	Spontaan om hulp vragen.	X	X	x	X	+							
1.1.3 19	OD 2.8 ET 2.2	Spontaan vragen stellen om informatie in te winnen.	x	X	x	X	X	+						
1.1.3 20	ET 2.2 ET 2.7	Bij een behandeld onderwerp binnen de verschillende leergebieden gesloten ja-nee vragen stellen om de gewenste informatie te verkrijgen.	x	X	x	x	X	X	+					
1.1.3 21	ET 2.2 ET 2.7	Bij een behandeld onderwerp binnen de verschillende leergebieden zowel gesloten, open als keuzevragen stellen om de gewenste informatie te verkrijgen.		x		x	X	X	+	+				
Instrueren														
1.1.3 25	OD 2.1	Instructies herformuleren zodat de inhoud herkenbaar overkomt.	X	X	x	X	X							
1.1.3 26	ET 2.8	Met eigen woorden eenvoudige instructies geven.	x	X		x	X	X						
Vertellen en voordragen														
1.1.3 32	OD 2.2	Op vraag vertellen over wat ze van anderen vernomen hebben.	x	X	x	X	+							
1.1.3 35	OD 2.5	Een concreet voorwerp of een persoon volgens kleur, vorm, grootte of specifieke eigenschappen beschrijven.	x	X	x	X	+							

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
Fr 5.12	ET 12	Met een vorm van ondersteuning informatieve en narratieve teksten in de vorm van een opsomming navertellen.	X	X										
1.1.3 36	OD 2.1	Met eigen woorden een gelezen, beluisterd of bekeken verhaal navertellen met steun van illustraties.	x	X	x	X	+							
1.1.3 37	OD 2.2 ET 2.1	Vertellen over gebeurtenissen, zowel in het hier en nu als buiten het hier en nu.	x	X	x	X	X	+						
1.1.3 38	LOET SV 1.1 ET 2.1 ET 7.1*	Spontaan vertellen over zichzelf en hun leefwereld, hun interesses en intenties, de eigen taal en cultuur, zowel in het hier en nu, als buiten het hier en nu.	x	X	x	x	X	X	+					
		Verslag uitbrengen												
Fr 5.13	ET 13	Met een vorm van ondersteuning en in de vorm van een opsomming een gebeurtenis, een verhaal, iets of iemand beschrijven.	X	X										
1.1.3 43	OD 2.5 OD 2.6	Op vraag een relevant voorwerp of persoon in een concrete situatie beschrijven.	x	X	x	X	+							
1.1.3 44	OD 2.6	Op vraag een gebeurtenis uit de eigen leefwereld beschrijven.	x	X	x	X	+							
1.1.3 46	OD 2.4 ET 2.1 ET 2.5	Uitleggen hoe ze bij een activiteit van plan zijn te werk te gaan of hoe ze te werk zijn gegaan.	x	X	x	X	X	+	+					
1.1.3 47	OD 2.1 ET 2.1	Eenvoudige en concrete mededelingen doorgeven aan leeftijdgenoten of bekende volwassenen.	X	X	x	X	X							
1.1.3 48	OD 2.1 ET 2.1	Relevante mededelingen herformuleren zodat de inhoud herkenbaar overkomt.	x	X	x	X	X							
1.1.3 49	OD 2.2 ET 2.1	Eenvoudige mededelingen doen over zichzelf aan leeftijdgenoten en bekende volwassenen.	X	X		X	X							
1.1.3 50	ET 2.3 ET 2.6	Verslag uitbrengen over een gelezen boek, een onderzoek binnen een WO-thema, eigen belevenissen en ervaringen e.d.: de essentie vertellen.		x		x	X	X	+	+				
		Telefoneren												
1.1.3 56	ET 2.4	Eenvoudige mededelingen formuleren aan bekende leeftijdgenoten en volwassenen via de	x	x		x	X	X						

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO								
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6			
		telefoon (gesimuleerd en niet-gesimuleerd).													
1.1.3 57	ET 2.4	Vragen stellen om informatie in te winnen via de telefoon bij leeftijdgenoten en bekende volwassenen (gesimuleerd en niet-gesimuleerd).	x	x		x	X	X	+						
		<i>Spreekstrategieën</i>													
Fr 5.15	ET 15	Indien nodig de volgende strategieën toepassen: <ul style="list-style-type: none"> • het spreekdoel bepalen; • zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles kunnen uitdrukken; • gebruikmaken van ondersteunende lichaamstaal; • gebruikmaken van ondersteunend visueel materiaal. 	X	X											
1.1.4		GESPREKKEN VOEREN / MONDELINGE INTERACTIE													
		<i>Gespreksvaardigheden</i>													
		Overleggen													
Fr 5.16	ET 16	Kunnen deelnemen aan een gesprek door: <ul style="list-style-type: none"> • vragen, antwoorden en uitspraken te begrijpen; • erop te reageren; • zelf vragen te stellen, antwoorden te geven en uitspraken te doen. 	x	X											
1.1.4. 1	OD 2.7 ET 1.8 ET 2.10*	Onderhandelingsgesprekken voeren om een taak gezamenlijk aan te pakken of een oplossing te vinden voor een probleem.	X	X	x	X	X	X	+	+					
		<i>Gespreksconventies</i>													
Fr 5.17	ET 17	Kunnen gebruikmaken van elementaire omgangsvormen en beleefdheidsconventies.	X	X											
Fr 5.18	ET 18	Indien nodig de volgende strategieën toepassen: <ul style="list-style-type: none"> • het doel van de interactie bepalen; • zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen of kunnen uitdrukken; • gebruikmaken van lichaamstaal; • vragen om langzamer te spreken, iets te herhalen, iets aan te wijzen; 	X	X											

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
		<ul style="list-style-type: none"> te kennen geven dat ze iets niet begrepen hebben; gedeeltelijk herhalen wat iemand zegt of iets aanwijzen om wederzijds begrip na te gaan. 												

SCHRIFTELIJKE TAALVAARDIGHEID

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.2.1		OVERKOEPELENDE ATTITUDES SCHRIFTELIJKE TAALVAARDIGHEID												
1.2.1.1	ET 4.8*	Bereid zijn om te lezen en te schrijven.	X	X	x	x	X	+	+	+	+	+	+	+
1.2.1.2	ET 4.8* OD 2.13	Plezier beleven aan lezen en schrijven.	X	X	x	X	X	+	+	+	+	+	+	+
1.2.1.5	ET 4.8* TBS ET 6.1*	Bereid zijn na te denken over en te reflecteren op het eigen lees- en schrijfgedrag en hun handelen aan te passen.	X	X			X	X	+	+	+	+	+	+
1.2.1.6	ET 4.8*	Bereid zijn om lees- en schrijfconventies na te leven.	x	X			X	X	+	+	+	+	+	+
1.2.1.11	TBS ET 6.2* ET 7.1*	Bereid zijn om te reflecteren op het schriftelijke taalgebruik uit de eigen of een andere cultuur.	x	X					x	x	X	X	X	X
1.2.1.14	ET 4.8*	Het persoonlijke en maatschappelijke belang van geletterdheid onderkennen.	X	X						x	X	X	X	X
1.2.2		LEZEN												
		<i>Ontluikende en beginnende geletterdheid</i>												
		Boekoriëntatie												
1.2.2.1	OD 3.4 TBS OD 5.3	Aangeven dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.	X	X	X	X								
1.2.2.2	OD 3.4 TBS OD 5.3	Aangeven dat boeken van voor naar achter worden gelezen.	X	X	x	X	+							

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.2.2.3	OD 3.4 TBS OD 5.3	Aangeven dat bladzijden van boven naar beneden worden gelezen.	X	X		X	X	+						
1.2.2.4	OD 3.4 TBS OD 5.3	Aangeven dat regels van links naar rechts worden gelezen.	X	X		X	X	+						
1.2.2.5	OD 3.4 TBS OD 5.3 ET 3.5	Aangeven dat verhalen in boeken een opbouw hebben.	x	X		X	X	+						
1.2.2.6	ET 3.5 ET 5.1	Aan de hand van de omslag van het boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.	x	X		x	X	X	+	+	+	+		
Verhaalbegrip														
AN 6	***	De leerling wijst een genoemde afbeelding aan. <i>(-> passieve woordenschat)</i>	X	X										
AN 7	***	De leerling volgt de illustraties bij een voorgelezen verhaal door illustraties aan te wijzen.	X	X										
1.2.2.7	OD 3.1	Voorwerpen, dieren en gekende personages op prenten benoemen. <i>(-> actieve woordenschat)</i>	X	X	x	X	+	+						
1.2.2.8	OD 3.1	Gebeurtenissen op prenten beschrijven en interpreteren.	X	X	x	X	+	+						
1.2.2.9	OD 3.1	Visueel voorgestelde boodschappen begrijpen en verwoorden.	X	X	x	X	+	+						
1.2.2.11	OD 3.1	Een voorgelezen verhaal aan de hand van visueel materiaal reconstrueren.	x	x		X	X	X	+					
Functies van geschreven taal														
1.2.2.19	OD 3.2 TBS OD 5.4	Aangeven dat symbolen, zoals logo's en pictogrammen, een boodschap bevatten.	X	X	x	X	+							
1.2.2.21	OD 3.2 TBS OD 5.4 ET 3.2	Pictogrammen in en rond de school herkennen en de betekenis ervan verwoorden.	X	X	x	X	X	+						
1.2.2.22	OD 3.2	Voor hen bestemde instructies die uit prenten of symbolen bestaan begrijpen en uitvoeren.	X	X		X	X	+						

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO								
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6			
	TBS OD 5.4 ET 3.2														
		Relatie tussen gesproken en geschreven taal													
1.2.2 24	OD 3.3 TBS OD 5.4	Letterttekens van andere tekens onderscheiden.	X	X	x	X	+								
1.2.2 25	OD 3.3 TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Voor hen belangrijke woorden als globale eenheden lezen (bv. de eigen naam).	X	X	x	X	X								
		Fonologisch en fonemisch bewustzijn													
1.2.2 26	TBS OD 5.5	Aangeven dat zinnen uit woorden bestaan.	X	X		X	+								
1.2.2 27	TBS OD 5.5	Woorden in zinnen onderscheiden.	X	X		X	+								
1.2.2 29	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Woorden in klankgroepen verdelen.	X	X		X	X								
1.2.2 30	TBS OD 5.5 TBS 6.5	Klankgroepen verbinden tot woorden.	X	X		X	X								
1.2.2 31	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Samengestelde woorden in afzonderlijke delen verdelen.	x	X		X	X								
1.2.2 32	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Verschillende klanken van elkaar onderscheiden.	X	X		X	X								
1.2.2 33	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Klanken in woorden onderscheiden.	X	X		X	X								
1.2.2 34	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Klanken in woorden in de juiste volgorde onderscheiden.	X	X		X	X								
1.2.2 35	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Afzonderlijke klanken tot een woord samenvoegen.	X	X		X	X								
		Alfabetisch principe													
1.2.2 36	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Aangeven dat woorden uit klanken zijn opgebouwd.	X	X		X	X								

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.2.2 37	OD 3.3 TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Aangeven dat letters overeenkomen met klanken.	X	X		X	X							
1.2.2 38	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Aangeven dat eenzelfde letterteken verschillende verschijningsvormen heeft.	X	X		X	X							
		Technisch lezen												
1.2.2 40	TBS OD 5.5 TBS ET 6.5	Reflecteren op de plaats van klanken in woorden: • begin-, midden- en eindklank.	X	X		x	X	+						
1.2.2 41	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Alle letters behalve c ,x, q en y fonetisch verklanken.	X	X			X	+						
1.2.2 42	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Tweetekenklankers fonetisch verklanken: • ei, ie, ui, ij, oe, au, ou en eu.	X	X			X	+						
1.2.2 43	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Klankzuiver eenlettergrepige woorden verklanken: • mk-woorden; • km-woorden; • mkm-woorden; • lidwoorden.	X	X			X	+						
1.2.2 45	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Klankzuiwere meerlettergrepige woorden verklanken.	X	X			X	+						
1.2.2 46	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Zinnen met klankzuiwere meerlettergrepige woorden die uit één regel bestaan correct en vlot lezen.	X	X			X	+						
		Gevorderde geletterdheid												
		Technisch lezen												
1.2.2 56	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Woorden met eenvoudige medeklinkerclusters vooraan en/of achteraan verklanken.	X	X			X	X	+					

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.2.2 57	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Alle letters van het alfabet, inbegrepen <i>c</i> (als <i>k</i> of <i>s</i>), <i>q</i> , <i>x</i> en <i>y</i> (als <i>i</i> of <i>j</i>) correct verklanken.	X	X			x	X	+					
1.2.2 58	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Woorden met moeilijke klank-letterkoppelingen verklanken: <ul style="list-style-type: none"> • <i>aai</i>, <i>ooi</i> en <i>oei</i>; • <i>eeuw</i>, <i>ieuw</i> en <i>uw</i>; • <i>-ng</i> en <i>-nk</i>; • <i>sch-</i>, <i>-ch</i> en <i>-cht</i>; • woorden eindigend op <i>-ig</i> en <i>-lijk</i>; • woorden eindigend op <i>-a</i>, <i>-o</i> en <i>-u</i>; • woorden eindigend op <i>-b</i>, <i>-p</i>, <i>-d</i> en <i>-t</i>. 	x	X						x	X	X		
1.2.2 59	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Woorden met doffe <i>e</i> verklanken: <ul style="list-style-type: none"> • in een onbeklemtoonde lettergreep achteraan; • in voorvoegsels: <i>ge-</i>, <i>ver-</i> en <i>be-</i>. 	X	X						x	X	X		
1.2.2 60	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Niet-klankzuivere eenlettergrepige woorden verklanken.	X	X						x	X	+		
1.2.2 61	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Niet-klankzuivere meerlettergrepige woorden verklanken.	X	X						x	X	+		
1.2.2 68	ET 3.1- 3.7 TBS ET 6.5	Vaak voorkomende leenwoorden verklanken.	x	X							x	X	X	+
		Begrijpend lezen												
		Begrijpend lezen algemeen												
1.2.2 50	TBS OD 5.2	Verschillende vormen van schriftelijke communicatie in hun omgeving herkennen.	X	X	x	X	+							
1.2.2 51	TBS OD 5.5	Zich vragen stellen over taal en taalgebruik in concrete leessituaties onder begeleiding van de leerkracht.	x	X	x	X	+							
1.2.2 52	OD 3.4 TBS OD 5.3	Zelfstandig prentenboeken lezen.	X	X	x	X	X	+						
1.2.2 53	TBS ET 6.5	In concrete leessituaties reflecteren over:	X	X		x	X	X	+					

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
		<ul style="list-style-type: none"> klanken; lettertekens en -clusters; 												
AN 8	***	De leerling leest woorden bij afbeeldingen. <i>(-> bij dit doel worden technisch lezen en begrijpend lezen gecombineerd: de AN zal het woord sneller begrijpen door de visuele ondersteuning)</i>	X	X										
FR 5.23A	ET 23A	Grammaticale elementen functioneel kunnen inzetten om taaltaken uit te voeren: <ul style="list-style-type: none"> correcte zinnen construeren (woordvolgorde) samengestelde zinnen construeren vraagzinnen construeren reflecteren op de structuur van zinnen 	x	X										
		Begrijpend lezen van informatieve, prescriptieve en narratieve teksten												
1.2.2 101	ET 3.1 ET 3.4	Voor hen bestemde eenvoudige schriftelijke instructies begrijpen en uitvoeren. <i>(De leerling begrijpt een kort, eenvoudig geschreven bericht zoals een uitnodiging of felicitatie.)</i>	X	X			X	X	+	+	+	+		
FR 5.5	ET 5.5	Het onderwerp bepalen in informatieve, prescriptieve en narratieve teksten.	x	X										
FR 5.6	ET 5.6	De hoofdgedachte achterhalen in informatieve, prescriptieve en narratieve teksten.	x	X										
1.2.2 113	ET 3.2	Informatie achterhalen in veelgebruikte pictogrammen in de brede omgeving.	X	X				x	X	+				
1.2.2 114	ET 3.2	Het alfabet zelfstandig opzeggen.	x	X				x	X	+				
		Ontwikkelen van leeswoordenschat												
		→ <i>Alle hieronder opgesomde doelen moeten in een functionele context, in een communicatieve situatie aangeboden worden.</i>												
1.2.2 129	TBS ET 6.5	In concrete leessituaties reflecteren op de taalverrijkende functie van bijvoeglijke naamwoorden .	x	X		x	X	X	+	+				
1.2.2 130	TBS ET 6.5 ET 5.1- 5.4	De betekenis van woorden afleiden uit de tekst.	X	X			x	X	X	X	+	+		
1.2.2 131	TBS ET 6.5 ET 5.1-5.4	De betekenis van woorden opzoeken in een woordenboek en op het internet en de juiste betekenis verbinden aan de context.	x	X			x	x	X	X	+	+		

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO					
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6
1.2.2 133	TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	Aangeven dat woorden samen met andere woorden kunnen voorkomen, namelijk een lidwoord , een zelfstandig naamwoord, een bijvoeglijk naamwoord en een werkwoord.	X	X			x	x	X	X	+	+
1.2.2 136	TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	Reflecteren op het getal van zelfstandige naamwoorden (enkelvoud en meervoud).	x	X			x	x	X	X	+	+
1.2.2 137	TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	De persoon en het getal van een werkwoord herkennen en erop reflecteren: <ul style="list-style-type: none"> eerste persoon enkelvoud en meervoud (<i>ik</i> en <i>wij</i>); tweede persoon enkelvoud en meervoud (<i>jij</i>, <i>u</i> en <i>jullie</i>); derde persoon enkelvoud en meervoud (<i>hij</i>, <i>zij</i>, <i>het</i> en <i>zij</i>). 	X	X				x	X	X	+	+
1.2.2 138	TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	Reflecteren op de tijd van een werkwoord: <ul style="list-style-type: none"> tegenwoordige tijd; verleden tijd. 	x	X				x	X	X	+	+
1.2.2 139	TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	Reflecteren op de vorm van bijvoeglijke naamwoorden.	x	X				x	X	X	+	+
1.2.2 140	TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	Reflecteren op de structuur van samenstellingen.	x	X				x	X	X	+	+
1.2.2 141	TBS ET 6.5 ET 5.1- 5.4	Een eigen woordenlijst aanleggen.	X	X				x	X	X	+	+
1.2.2 142	TBS ET 6.5 ET 5.1-5.4	Een woordenweb maken met associaties.	X	X				x	x	x	X	X
Fr 5.9	ET 9	Indien nodig de volgende strategieën toepassen: <ul style="list-style-type: none"> zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen; het leesdoel bepalen; gebruikmaken van ondersteunend visueel materiaal; hypothese vormen over de inhoud van de tekst; de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden afleiden; de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context; herlezen wat onduidelijk is; een woordenlijst of woordenboek raadplegen. 	X	X								

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
1.2.3		SCHRIJVEN												
		<i>Ontluikende en beginnende geletterdheid</i>												
		Functies van geschreven taal												
1.2.3 2	OD 4.2 TBS OD 5.2	Aangeven dat geschreven taal kan dienen als persoonlijk geheugensteuntje.	X	X		X	X							
1.2.3 3	OD 4.2 TBS OD 5.2	In het spel gebruikmaken van een eigen schrijftaal en aangeven waar die schrijftaal voor staat.	X	X		X	X							
		Alfabetisch principe												
1.2.3 8	TBS OD 5.5	Aangeven dat klanken overeenkomen met letters.	X	X		X	X	+						
1.2.3 9	TBS OD 5.5	Letters aan klanken koppelen.	X	X		X	X	+						
		Spelling												
		Schrijven volgens de hoorweg												
1.2.3 10	ET 4.7 TBS ET 6.5	Klankzuivere eenlettergrepige woorden correct schrijven: <ul style="list-style-type: none"> • mk-woorden; • km-woorden; • mkm-woorden; • lidwoorden. 	X	X				X	+					
1.2.3 11	TBS ET 6.5	Woorden die ze nog niet eerder hebben gezien schrijven door middel van foneem-grafeemkoppeling en erover reflecteren.	X	X			X	X						
1.2.3 12	ET 4.7 TBS ET 6.5	Klankzuivere meerlettergrepige woorden correct schrijven.	x	X			X	+						
		Toepassen van regels voor het gebruik van leestekens												
1.2.3 13	ET 4.7 TBS ET 6.5	Leestekens op zinsniveau gebruiken en erover reflecteren: <ul style="list-style-type: none"> • punt; • vraagteken; • uitroepetekens. 	x	X			X	+						

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO								
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6			
		Handschriftontwikkeling													
1.2.3 17	LO OD 1.30	Fijnmotorische bewegingen uitvoeren die voorbereiden op het schrijven.	X	+	x	X									
1.2.3 18	ET 4.7	Begrippen gebruiken die horen bij de schooltaal van het schriftonderwijs: <ul style="list-style-type: none"> • duim, hand, hoofd ...; • onder, boven, midden ...; • rechtdoor, naar boven ...; • rond, gebogen, rechte lijn, lussen, schuin ... 	x	X	x	X	X								
1.2.3 19	ET 4.7	Basisschrijfpatronen met materialen overtrekken.	X	+		X	X								
1.2.3 20	ET 4.7	Basisschrijfpatronen met de ogen en het lichaam volgen.	X	+		x	X								
1.2.3 21	ET 4.7	Schrijfpatronen met elkaar verbinden.	X	+		x	X								
1.2.3 22	ET 4.7	Een goede schrijfhouding aannemen: een goede rughouding, voldoende afstand tussen ogen en schrijfhand en een correcte pengreep.	X	X		x	X								
1.2.3 23	ET 4.7	Van links naar rechts schrijven.	X	X		x	X								
1.2.3 24	ET 4.7	Hun blad in de voor hen juiste richting leggen.	X	X		x	X								
1.2.3 26	ET 4.7	Zelfstandig en uit het hoofd alle regelmatig voorkomende schrijffletters reproduceren.	X	X		x	X	X							
1.2.3 27	ET 4.7	De nodige verbindingen tussen schrijffletters vormen.	x	x			X	+							
		Communicatief schrijven													
1.2.3 31	TBS OD 5.5	Zich vragen stellen over taal en taalgebruik in concrete schrijfsituaties onder aansturing van de leerkracht.	X	X	x	X									
1.2.3 32	OD 4.2	Voor hen belangrijke woorden als globale eenheden schrijven (bv. de eigen naam).	X	X	x	X	+								
FR 5.19	ET 19	Een tekst foutloos overschrijven.	x	X											
FR 5.20	ET 20	Een tekst kunnen aanvullen met gegeven woorden of woordgroepen.	x	x											
1.2.3 35	ET 4.2	Zelf verschillende soorten teksten ontwerpen (bv. uitnodiging, gedicht enz..)		x		X	X	+							
		Gevorderde geletterdheid													

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO							
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6		
		Spelling												
1.2.3 39	ET 4.7 TBS ET 6.5	Niet-klankzuivere eenlettergrepige woorden correct schrijven.	x	X			x	X	X	+				
1.2.3 40	ET 4.7 TBS ET 6.5	Niet-klankzuivere meerlettergrepige woorden correct schrijven.	x	X			x	X	X	+				
1.2.3 41	ET 4.7 TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	Woorden met hoofdletter correct schrijven.	x	X			x	X	X	+				
		Schrijven volgens de regelweg												
1.2.3 54	ET 4.7 TBS ET 6.5 TBS ET 6.7	De regels toepassen voor het gebruik van hoofdletters: <ul style="list-style-type: none"> bij het begin van een zin; bij eigennamen. 	x	X				x	X	X	+			
		Communicatief schrijven												
		Communicatief schrijven van prescriptieve teksten												
1.2.3 106	ET 4.2	Zelf eenvoudige instructies schrijven voor leeftijdgenoten i.v.m. het hele klas- en schoolgebeuren.	x	x			x	X						
		Schrijven van informatieve teksten												
1.2.3 115	ET 4.1	Voor hen bestemde informatie letterlijk overschrijven.	X	X			x	X	+					
1.2.3 116	ET 4.2	Eenvoudige informatieve teksten vervolledigen.	x	X			x	X	+					
1.2.3 117	ET 4.5	Een formulier vervolledigen met informatie over henzelf.	X	X			x	X	+					
1.2.3 118	ET 4.6	Schriftelijke antwoorden op vragen over verwerkte inhouden letterlijk overschrijven.	x	X			x	X	+					
1.2.3 119	ET 4.6	Onvolledige schriftelijke antwoorden op vragen over verwerkte inhouden aanvullen.		X			x	X	+					
1.2.3 120	ET 4.2 ET 4.3	Een persoonlijke boodschap of belevens overbrengen via een brief, wenskaart of e-mail.	x	X			x	x	X	X	+	+		

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO					
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6
1.2.3 121	ET 4.2 ET 4.3	lets mededelen, een vraag stellen, iemand uitnodigen e.d. via een brief, wenskaart of e-mail.	x	X			x	x	X	X	+	+
1.2.3 124	ET 4.5	Zelfstandig een formulier invullen met informatie over henzelf.		X				x	X	X	+	+
1.2.3 127	ET 4.3	Bij het schrijven van brieven, kaarten en e-mails de gepaste schrijfconventies toepassen.		x						x	X	X
<i>Schrijfstrategieën</i>												
Fr 5.9	ET 9	Indien nodig de volgende strategieën toepassen: <ul style="list-style-type: none"> • zich blijven concentreren op de schrijftaak; • het schrijfdoel bepalen; • de eigen tekst kritisch nakijken; • de juiste schrijfwijze van een woord opzoeken (woordenlijst, woordenboek, internet, enz.). 	X	X								

SOCIALE VAARDIGHEDEN

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO					
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6
1.1.1 6	OD 1.6 LOET SV 1.2 ET 7.1*	Bereid zijn om in communicatie met anderen respect en waardering op te brengen.	X	X		x	X	X	+	+	+	+
1.1.2 31	OD 2.6 LOET SV 1.1 ET 2.1	Op vraag over zichzelf en de eigen leefwereld vertellen.	x	X	x	X	+					
1.1.4 20	LOET SV 2	In een gesprek voldoende hoorbaar spreken.	X	X		x	X	X	+	+	+	+
1.1.4 21	LOET SV 2	In een gesprek aangeven dat zij zelf aan het woord willen komen.	X	X		x	X	X	+	+	+	+

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO					
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6
1.1.4 22	LOET SV 2	In een gesprek nagaan of de anderen hen begrijpen.		x			X	X	+	+	+	+
1.1.4 25	LOET SV 2	In een gesprek de ander laten uitspreken en niet onnodig in de rede vallen.	x	X					X	X	+	+
1.1.4 29	LOET SV 2	In een gesprek nagaan of ze de ander wel goed begrepen hebben.		x							X	X
3.1.1 5	LOET SV 1.1	Zich op een assertieve wijze voorstellen.	X	X			X	X	+	+	+	+
3.1.1. 6	LOET SV 1.7 LOET SV 1.4	Zich weerbaar opstellen tegenover leeftijdgenoten en volwassenen.	X	X			X	X	+	+	+	+
3.1.1.7	OD MM 1.1	Gevoelens bij zichzelf onderkennen en die op een eenvoudige wijze uitdrukken.	X	X								
3.1.1.10	OD MM 1.7	In hun omgang met anderen een gevoeligheid voor de behoeften van de ander tonen.	X	X								
3.1.1 13	LOET SV 1.2	In hun omgang met anderen respect en waardering tonen.	X	X		x	X	X	+	+	+	+
3.1.1 14	LOET SV 1.3	In de dagelijkse omgang tonen dat ze solidariteit en zorg opbrengen voor iemand anders.	X	X		x	X	X	+	+	+	+
3.1.1. 23	LOET SV 1.9	Ongelijk of onmacht toegeven, kritiek beluisteren en eruit leren.					x	x	X	X	+	+
3.1.2 1	LOET SV 1.5	Een taak binnen de groep op een verantwoordelijke wijze opnemen.	X	X		x	X	X	+	+	+	+
3.1.2 2	LOET SV 3	Samenwerken met anderen in de groep, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.	X	X		x	X	X	+	+	+	+
3.1.2 5	LOET SV 1.5	Bij groepstaken leiding geven en onder de leiding van een medeleerling samenwerken.	x	X			x	x	X	X	+	+

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO					
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6
3.1.3 1	LOET SV 1.2	Opsommen welke activiteiten en klastaken ze graag en niet zo graag doen en die waarderend vergelijken met klasgenoten.	X	X	x	x	X	+	+	+	+	+
3.1.3 2	LOET SV 1.2	Waardering uitdrukken voor wat klasgenoten goed kunnen.	X	X	x	x	X	+	+	+	+	+
3.1.3 6	LOET SV 1.2	Waardering uitdrukken en respect tonen voor het werk van mensen uit hun omgeving.	X	X	x	x	X	+	+	+	+	+
3.1.3 28	LOET SV 1.7	Zich weerbaar opstellen tegenover leeftijdgenoten en onaanvaardbare groepsdruk.	x	X					x	x	X	X

ZELFSTURING

CODE	OD/ET	Leerplandoelstellingen/leerinhouden	O	V	KO		LO					
					♣	♣♣	1	2	3	4	5	6
3.1.1.4	ET MM 1.3*	In concrete situaties voldoende zelfvertrouwen tonen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen.	x	X			X	X	+	+	+	+
3.1.3.3		Aangeven in welke activiteiten en klastaken ze zelf sterk en minder sterk zijn.	X	X			X	X	+	+	+	+
	LELE 6	Zich concentreren op een taak.	X	X								
	LELE 6	Zorgvuldig werken.	X	X								
	LELE 6	Niet snel opgeven, ook niet bij problemen of tegenslag.	X	X								
	LOET LELE 5	Stappen plannen en uitvoeren om doelen te bereiken		x								
	LOET LELE 5	Het eigen leerproces controleren en bijsturen		x								

*** Bron: <http://www.doelennieuwkomers.slo.nl/taal/klankvorming>